

Vergaderjaar 2011–2012

33 043

Groene economische groei in Nederland (Green Deal)

Nr. 11

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN, LANDBOUW EN INNOVATIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 juli 2012

Hierbij bied ik u mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu de tweede ronde green deals aan¹. Op 14 juni jl. is de totstandkoming van deze deals gevierd met de betrokken partijen. Het gaat om in totaal 56 green deals op de thema's grondstoffen, water, biodiversiteit, energie en mobiliteit. Samen met de eerste ronde komt het totaal hiermee te liggen op 131 afgesloten deals.

De Green Deal aanpak is een laagdrempelig instrument voor de vergroening van de economie. De Rijksoverheid wil ruimte bieden aan bedrijven, burgers en maatschappelijke organisaties om oplossingen voor verduurzaming te realiseren. In de praktijk blijkt dat initiatieven voor groene groei niet of langzamer dan beoogd van de grond komen door de aanwezigheid van bepaalde belemmeringen waarvoor de Rijksoverheid een oplossing kan bieden. Door de belemmeringen weg te nemen kunnen deze initiatieven (sneller) tot stand komen. De gevonden oplossingen kunnen de weg vrij maken voor andere initiatieven en zo een vliegwiel in werking zetten. De bottom-up aanpak van de Green Deal is daarmee een aanvulling op het bredere duurzaamheidsbeleid van het kabinet gericht op het creëren van de juiste randvoorwaarden en prikkels voor het verduurzamen van economie en samenleving.

Via het internetportaal Green Deal kunnen burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties initiatieven voor verduurzaming melden. Ook via bestaande netwerken en door mede-overheden worden initiatieven voorgelegd. Aan de hand van de green deal criteria² wordt bezien met welke initiatiefnemers in gesprek wordt gegaan om gezamenlijk het doel, beoogde resultaten en inzet en acties over en weer verder uit te werken. De gemaakte afspraken worden vastgelegd in een intentieverklaring: de green deal.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

² Green Deal criteria:

- indiener speelt zelf een actieve rol bij de uitvoering van het initiatief;
- initiatief levert concrete bijdrage aan green deal thema's duurzaam gebruik van grondstoffen en water (waaronder biodiversiteit), duurzame mobiliteit, duurzame energie en energiebesparing;
- initiatief is rendabel of kan dat worden;
- het initiatief leidt snel (bij voorkeur binnen drie jaar) tot resultaat;
- het initiatief leidt tot nieuwe economische activiteit(en) of tot kostenbesparingen voor bedrijven en burgers.

Initiatieven die niet in lijn zijn met de criteria of onvoldoende uitgewerkt zijn of waarmee uiteindelijk toch geen deal wordt aangegaan, worden zoveel mogelijk gericht doorverwezen naar andere (kennis)netwerken en instrumenten.

Op 3 oktober 2011 is een eerste ronde van 59 green deals ondertekend, gevolgd door 5 green deals energiebesparing gebouwde omgeving en 11 biodiversiteitsdeals op 13 december 2011 in het kader van de aanbidding van het Advies van de Taskforce Alders. In totaal resulteerde de eerste ronde in 75 green deals. In de brief over de eerste ronde Green Deal (Kamerstuk 33 043, nr. 1) en in het wetgevingsoverleg energie (d.d. 21 november 2011, Kamerstuk 33 000 XIII, nr. 157) is voor het voorjaar 2012 een tweede ronde green deals aangekondigd. Op 15 december 2011 is het internetportaal Green Deal tot eind februari 2012 opengesteld.

De tweede ronde laat zien dat het concept breed aanslaat in de samenleving. We zien dat in relatief korte tijd bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en mede-overheden de weg hebben gevonden om voorstellen te doen voor green deals en dat de dynamiek groeiende is. De animo is groot. Zo zijn er via het internetportaal Green Deal voor de tweede ronde in totaal meer dan 245 initiatieven binnengekomen (45 meer dan de eerste ronde). In deze nieuwe ronde van 56 deals zijn meer dan 150 bedrijven, mede-overheden en organisaties rechtstreeks betrokken. Samen met de eerste ronde komt het totaal aantal green deals op ruim 130.

De beoogde verbreding van de green deal van het thema energie naar de andere duurzaamheidsthema's krijgt in deze tweede ronde duidelijk vorm. De deals zijn als volgt verdeeld over de thema's: energie (38%), grondstoffen (24 %), biodiversiteit (14%), mobiliteit (3%), water (9%) en een categorie overige (12%). De motie Verburg (32 500 XIII-94) verzoekt biobased economy op te nemen in af te sluiten green deals. Op het terrein van biobased economy is zowel in de eerste ronde als in deze tweede ronde een aantal specifieke green deals gesloten. Daarnaast is biobased economy stevig verankerd als dwarsdoorsnijdende lijn door de thema's heen en is in veel deals terug te vinden.

Ook in de tweede ronde ligt vanuit de vraag van het veld de nadruk op het wegnemen van belemmerende wet- en regelgeving, het verduidelijken en versnellen van vergunningstrajecten en goede contacten met andere vernieuwende partijen en de Rijksoverheid die netwerken en kennis inzet voor het ontwikkelen van oplossingen.

Een aantal voorstellen uit de tweede ronde heeft gelet op de complexiteit wat meer tijd nodig om tot een deal te worden uitgewerkt. Deze voorstellen konden niet worden meegenomen voor 14 juni. Deze deals zullen kort na de zomer worden afgerond en ondertekend. De motie De Rouwe Van der Werf (Kamerstuk 33 000 XII, nr. 27) vraagt om een plan van aanpak voor een Green Deal Fiets. Vier organisaties, ANWB, Fietsersbond, RAI en Bovag, hebben het initiatief genomen om invulling te geven aan een green deal.

Zij hebben de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu (IenM) onlangs geïnformeerd dat zij met een green deal het fietsgebruik in het woon-werkverkeer willen verhogen. De inzet van deze organisaties en IenM is erop gericht om in september tot concrete afspraken te komen.

In de brief over de eerste ronde green deals (Kamerstuk 33 043, nr. 1) heb ik aangekondigd een Green Deal Board te zullen instellen met daarin vertegenwoordigers vanuit bedrijven, maatschappelijke organisaties en

mede-overheden. Deze Green Deal Board is begin dit jaar van start gegaan met als taken het aanjagen van nieuwe initiatieven, het bewaken van de voortgang, het monitoren en evalueren van de resultaten en het betrekken van groepen en geledingen uit de samenleving. De Green Deal Board komt vier keer per jaar bijeen, ondersteund door een secretaris vanuit AgentschapNL.

In het najaar, één jaar na ondertekening van de eerste ronde green deals, zal ik u nader informeren over de tot nu bereikte resultaten en de leerervaringen op basis van de monitoring die wordt uitgevoerd door AgentschapNL. Naast deze monitoring door AgentschapNL is in 2013 een midterm review voorzien van de green deals door een extern bureau. Hiermee wordt gehoor gegeven aan de motie Dijkgraaf (Kamerstuk 32 500 XII, nr. 48). board zal goed betrokken zijn bij de monitoring en rapportage over de resultaten van één jaar green deals.

Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) heeft in het kader van de motie Halsema een ex-ante evaluatie van de eerste ronde green deals uitgevoerd met een focus op vier deelonderwerpen. Het PBL concludeert dat daadwerkelijk knelpunten worden weggenomen, zij het dat de Rijksoverheid voor het succes daarbij mede afhankelijk is van overeenstemming met decentrale overheden en de Europese Commissie. Verschillende maatregelen lijken kansrijk om gunstigere uitgangspunten voor brede navolging te creëren, zoals bijvoorbeeld de uitbreiding van het aantal biomassasoorten dat mag worden meevergist. Ook kan het uitstralingseffect van succesvolle green deals helpen om de kans op navolging door niet-deelnemers te vergroten. Ik beschouw de conclusies van deze PBL-studie dan ook als steun voor de neergezette aanpak.

De minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
M. J. M. Verhagen